

Sygn. akt I C 636/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019r.

Sąd Rejonowy w Gdyni, Wydział I Cywilny

w składzie

Przewodniczący: SSR Adrianna Gołuńska-Łupina

Protokolant: st. sek. sąd. I. G.

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank SA w W.

przeciwko L. S.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Bank SA w W. na rzecz pozwanego L. S. kwotę 3617 zł. (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

Sygnatura akt: I C 636/18

UZASADNIENIE

Stan faktyczny:

W dniu 8 sierpnia 2013r. pozwany L. S. wystawił weksel własny opatrzony klauzulą bez protestu. Remitentem był Bank (...). W dniu 26 stycznia 2015r. Bank (...) z siedzibą w W. przeniósł weksel przez indos na rzecz Banku (...) SA. W imieniu indosanta oświadczenie na wekslu złożył D. W., który – na podstawie pełnomocnictwa nr (...) z dnia 26 sierpnia 2013r. był umocowany do reprezentowania Banku (...), pełniącego funkcję menadżera funduszy powierniczych (...) w zakresie uzupełnienia weksli in blanco wystawionych m.in. przez ostatecznych beneficjentów na zabezpieczenie umów operacyjnych II stopnia oraz dokonywania innych czynności związanych z obrotem wekslowym w związku z dochodzeniem roszczeń przysługujących menadżerowi w ramach realizacji przez (...) projektów Funduszu Powierniczego (...) Województwa (...). Weksel został wypełniony na kwotę 43.270,06 zł i opatrzony datą płatności 25 lutego 2015r.

(dowód: weksel własny k. 17, pełnomocnictwo k. 14, uchwały Rady Nadzorczej Banku (...) k. 15-16)

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zmienił nazwę na (...) Bank (...) S.A., a następnie na (...) Bank S.A.

(dowód: odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS k. 8-12)

Na wniosek pozwanego z dnia 2 kwietnia 2015r. przed Sądem Rejonowym w C. (Wielka Brytania) toczyło się pod sygnaturą 0199 z 2015 postępowanie w sprawie upadłości konsumenckiej. W dniu 26 maja 2016r. Sąd Rejonowy w C. wydał postanowienie o upadłości L. S. wskutek czego pozwany został zwolniony ze zobowiązań w dniu 26 maja

2016r. Na liście umorzonych wierzytelności zostały umieszczone m.in. wierzytelności przysługujące (...) Bank (...) SA w wysokości 12.000 (...) i 3.000 (...).

(dowód: tłumaczenie poświadczone zaświadczenia z dnia 26 maja 2016r. k. 109, tłumaczenie poświadczone listy wierzytelności k. 126-127, tłumaczenie poświadczone z języka angielskiego postanowienia Sądu Rejonowego w C. k. 107)

Pismem z dnia 21 maja 2018r. pełnomocnik pozwanego poinformował powoda o ogłoszeniu przez L. S. upadłości konsumenckiej i wniósł o zaprzestanie wszelkich działań windykacyjnych w stosunku do powoda. W odpowiedzi powód odmówił ustosunkowania się do stanowiska pozwanego, kwestionując pełnomocnictwo udzielone pełnomocnikowi pozwanego ze względów formalnych.

(dowód: pismo z dnia 21 maja 2018r. wraz z dowodem nadania k. 119-120, pismo z dnia 8 czerwca 2018r. k. 149, pismo z dnia 3 września 2018r. k. 148)

Ocena dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd w całości ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony niniejszego postępowania. Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrzył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych powyżej dokumentów. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci: poświadczonych przez tłumacza przysięgłego tłumaczeń orzeczeń wydanych przez Sąd Rejonowy w C. w przedmiocie upadłości konsumenckiej pozwanego, a także odpisu z Rejestru Przedsiębiorców KRS powoda mają charakter dokumentów urzędowych, które korzystają z domniemania autentyczności i domniemania zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń, zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała powyższych domniemań w trybie art. 252 kpc. Nadto, za w pełni wiarygodne należało uznać także wymienione powyżej dokumenty prywatne, w postaci weksla własnego, pełnomocnictw czy korespondencji stron, albowiem autentyczność tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, zaś treść i forma powyższych dokumentów nie budzi także żadnych wątpliwości Sądu. Przedmiotowe dokumenty nie noszą bowiem żadnych śladów podrobienia, przerobienia ani innej ingerencji w ich treść. Z tych względów Sąd uznał, że przedmiotowe dokumenty odzwierciedlają rzeczywistą treść stosunku prawnego łączącego strony, a także faktyczny przebieg prowadzonej przezeń korespondencji.

Kwalifikacja prawna:

W niniejszej sprawie powód swoje roszczenia wywodził z wystawionego przez pozwanego L. S. weksla własnego na zlecenie Banku (...), który następnie został przeniesiony w drodze indosu na rzecz powoda. W tym stanie rzeczy podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. – Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 160; dalej: Prawo wekslowe). Zgodnie z art. 104 Prawa wekslowego odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama, jak akceptanta weksla trasowanego. Natomiast w myśl art. 28 prawa wekslowego przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia weksla w terminie płatności. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 lutego 1982r., I CR 13/82, Lex nr 54 stwierdził, iż głównymi dłużnikami z weksla, a więc takimi dłużnikami, na których ciąży przede wszystkim obowiązek zapłaty sumy wekslowej są: w wekslu trasowanym - akceptant, a w wekslu własnym - wystawca. Ci dłużnicy nie mogą zwolnić się od odpowiedzialności za zapłatę (art. 9 pr. weksl.). Ich odpowiedzialność utrzymuje się niezależnie od tego czy przedstawiono im weksel do zapłaty we właściwym terminie (art. 53, 103 i 104 pr. weksl.).

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii formalnej związanej z cofnięciem pozwu. Zważyć należy, iż po złożeniu przez pozwanego odpowiedzi na pozew, pismem z dnia 20 września 2018r. powód cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia. Zgodnie z treścią art. 203 § 1 kpc pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. W przedmiotowej sprawie pozwany jednak nie wyraził zgody na cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia. Jak natomiast wskazuje się w doktrynie brak zgody pozwanego na cofnięcie pozwu oznacza, że postępowanie będzie nadal prowadzone tak,

jakby do takiego cofnięcia nie doszło (por. Elwira Marszałkowska-Krześ, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 24, 2019). Wobec braku zgody pozwanego, należało zatem dalej prowadzić postępowanie w sprawie, uchylając uprzednio wydane postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania, mimo że Sąd nie dopatrył się w myśl art. 203 § 4 kpc żadnych podstaw do uznania, że cofnięcie pozwu było sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Sąd nie podzielił również zarzutów pozwanego dotyczących legitymacji powoda poprzez niewykazanie rebrandingu. Z dołączonego do pozwu odpisu z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego jednoznacznie wynika, że (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zmienił nazwę na (...) Bank (...) S.A., a następnie na (...) Bank S.A.

Mimo powyższego, w ocenie Sądu, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd w pełni podzielił bowiem argumentację pozwanego dotyczącą skutków upadłości konsumenckiej pozwanego L. S.. Z przedłożonych dokumentów jednoznacznie wynika, że orzeczeniem z dnia 26 maja 2016r. Sąd Rejonowy w C. (Wielka Brytania) ogłosił upadłość L. S. w związku z jego niewypłacalnością. Strona pozwana wykazała również, że na liście umorzonych wierzytelności zostały umieszczone m.in. wierzytelności przysługujące powodowi (działającemu poprzednio pod (...) Bank (...) SA) w wysokości 12.000 (...) i 3.000 (...). Z treści orzeczenia sądu brytyjskiego wynika również, że skutkiem ogłoszenia upadłości pozwanego było zwolnienie pozwanego ze zobowiązań z dniem 26 maja 2016r. Zgodnie z treścią dołączonego do akt niniejszej sprawy zaświadczenia, Sąd brytyjski uznał, iż wszczęte przed nim postępowanie jest postępowaniem głównym w rozumieniu art. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, który stanowi, że sądy Państwa Członkowskiego, na terytorium którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, są właściwe dla wszczęcia postępowania upadłościowego. Zważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 16 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wszczęcie postępowania upadłościowego przez sąd Państwa Członkowskiego właściwy zgodnie z art. 3 podlega uznaniu we wszystkich pozostałych Państwach Członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie stanie się skuteczne w Państwie wszczęcia postępowania. Zasadę tę stosuje się również w przypadku, gdy w stosunku do dłużnika ze względu na jego właściwości w innych Państwach Członkowskich nie może zostać wszczęte postępowanie upadłościowe. W wyroku z dnia 2 maja 2006r. w sprawie C-341/04 Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że artykuł 16 ust. 1 akapit pierwszy Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 należy poddać wykładni, zgodnie z którą wszczęcie głównego postępowania upadłościowego przez sąd jednego państwa członkowskiego powinno zostać uznane przez sądy innych państw członkowskich, bez możliwości badania przez te sądy oceny jurysdykcji dokonanej przez sąd państwa wszczęcia postępowania. Stosownie zaś do art. 17 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wszczęcie postępowania określonego w art. 3 ust. 1 wywołuje w każdym innym Państwie Członkowskim, bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, skutki, które wynikają z prawa Państwa wszczęcia postępowania, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej oraz dopóki w tym innym Państwie Członkowskim nie zostanie wszczęte postępowanie określone art. 3 ust. 2. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lutego 2011r., II CSK 425/10, L. „w punkcie 22 preambuły podkreślono, że automatyczne uznanie powinno oznaczać, iż skutki wynikające z postępowania na podstawie prawa państwa wszczęcia postępowania rozciągają się na wszystkie inne państwa członkowskie, a nadto uznawanie orzeczeń powinno się opierać na zasadzie wzajemnego zaufania i przyczyny odmowy powinny być ograniczone do minimum. Taką też wykładnię art. 16 rozporządzenia przyjął Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyżej cytowanym wyroku w sprawie E. wskazując, że wszczęcie głównego postępowania upadłościowego przez Sąd jednego państwa członkowskiego powinno zostać uznane przez sądy innych państw członkowskich, bez możliwości badania przez te sądy oceny właściwości dokonanej przez sąd państwa wszczęcia postępowania. Podkreślił, że zasada pierwszeństwa określona w tym przepisie jest oparta na zasadzie wzajemnego zaufania i wskazał, że jeżeli zainteresowany chce podważyć właściwość sądu, który wszczął postępowanie, musi skorzystać ze środków zaskarżenia orzeczenia o wszczęciu postępowania, przewidzianych przez prawo krajowe państwa członkowskiego, w którym zostało wszczęte to postępowanie, i przed sądami tego państwa członkowskiego. Uznał również, że mechanizm przewidujący, iż wszczęte może zostać tylko jedno postępowanie główne wywołujące skutki prawne we wszystkich państwach członkowskich, mógłby zostać poważnie zaburzony, jeżeli sądy tych państw, mogłyby korzystać z konkurencyjnej właściwości. Mając tę wykładnię na uwadze uznać zatem należy, że w celu zachowania zasady zaufania, orzeczenie sądu państwa członkowskiego o wszczęciu postępowania upadłościowego powinno być, po pierwsze, automatycznie uznane przez wszystkie państwa członkowskie, po drugie,

orzeczenie, to powinno być uznane bez badania jego prawidłowości, i po trzecie, orzeczenie to wywołuje we wszystkich państwach członkowskich skutki, które wynikają z prawa państwa wszczęcia postępowania”. W związku z powyższym dla uznania skutków wynikających z orzeczenia Sądu Rejonowego w C. na terenie Rzeczypospolitej Polskiej nie było konieczne wydanie jakiegokolwiek orzeczenia o uznaniu tego orzeczenia przez sąd polski, a uznanie tego orzeczenia następowało automatycznie. Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie był również uprawniony do merytorycznego badania tego orzeczenia. Podkreślić należy, iż stosownie do pkt 9 preambuły ww. rozporządzenie znajduje zastosowanie do wszystkich postępowań upadłościowych, niezależnie od tego czy dłużnik jest osobą fizyczną, czy też osobą prawną, przedsiębiorcą czy osobą niewykonywającą działalności gospodarczej. Nie zachodziła także jakakolwiek podstawa do uznania, że orzeczenie sądu brytyjskiego pozostaje w sprzeczności z porządkiem publicznym. Zgodnie z art. 26 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 każde Państwo Członkowskie może odmówić uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym Państwie Członkowskim albo wykonania wydanego w jego toku orzeczenia, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z jego porządkiem publicznym, w szczególności z jego podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki. Jak wskazuje się w judykaturze sprzeczność z porządkiem publicznym oznacza naruszenie normy prawnej uważanej za zasadniczą dla porządku prawnego państwa uznającego lub prawa uznanego za podstawowe w tym porządku prawnym. Nie wystarczy zwykle podstawowych zasad porządku prawnego państwa uznającego, ale naruszenie powinno być oczywiste, wyraźne i istotne, a zatem klauzula taka może być stosowana w szczególnie rażących wypadkach. Nie uzasadnia odmowy uznania orzeczenia zagranicznego sama jego sprzeczność z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa polskiego, a samo dokonywanie merytorycznej kontroli orzeczenia zagranicznego jest niedopuszczalne. W świetle treści art. 26 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.Urz. UE L, rok 2000, Nr 160, str. 1) nie chodzi przy tym o sprzeczność orzeczenia lub przesłanek przyjętych przez sąd zagraniczny, jako jego podstawa, z polskim porządkiem prawnym, a o sprzeczność rezultatu orzeczenia z tymi zasadami. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 lipca 2018r., I ACa 324/18, L.). W świetle art. 26 rozporządzenia Rady Unii Europejskiej (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.Urz. UE L z 2000 r. Nr 160, poz. 1 ze zm.) nie chodzi o sprzeczność orzeczenia lub przesłanek przyjętych jako jego podstawa z polskim porządkiem prawnym przez sąd zagraniczny, a o sprzeczność rezultatu orzeczenia z tymi zasadami (por. wyrok SN z dnia 16 lutego 2011r., II CSK 425/10, L.). Podkreślić również należy, iż odmowa, na podstawie art. 25 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. UE L.00.160.1), uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym państwie członkowskim, nie może nastąpić z powołaniem się na naruszenie, przez sąd państwa wszczynającego, art. 3 Rozporządzenia (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 2012r., II CSK 305/11, L.). W przedmiotowej sprawie Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw wskazujących na to, że orzeczenie sądu brytyjskiego pozostaje w sprzeczności z polskim porządkiem publicznym w rozumieniu zacytowanego powyżej orzecznictwa. Zauważyć przy tym należy, iż strona powodowa nie podnosiła w toku niniejszego postępowania żadnych zarzutów dotyczących skuteczności czy prawidłowości orzeczenia sądu brytyjskiego w przedmiocie upadłości konsumentkiej pozwanej. Mało tego, uznając zarzuty podniesione w odpowiedzi na pozew cofnęła pozew. Nie ulega przy tym wątpliwości, że wygaśnięcie stosunku podstawowego uniemożliwia dochodzenie wierzytelności wekslowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2017r., I CSK 717/16, L.).

Wobec uznania, że wierzytelność powoda w stosunku do pozwanego wygasła w skutek ogłoszenia jego upadłości, powództwo podlegało oddaleniu na mocy art. 104 Prawa wekslowego a contrario.

Z uwagi na powyższe roztrząsanie pozostałych zarzutów pozwanego podniesionych w odpowiedzi na pozew było bezprzedmiotowe.

Koszty procesu:

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającego niniejsze postępowania powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł, na którą składają się: opłata za czynności fachowego pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym w stawce minimalnej określonej w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za

czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804) wynoszącej 3.600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika pozwanego i przyznał wynagrodzenie w wysokości jednokrotności stawki minimalnej. Zgodnie z § 15 ust. 3 powołanego powyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadnia to:

1) niezbędny nakład pracy radcy prawnego, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawień w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu;

2) wartość przedmiotu sprawy;

3) wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;

4) rodzaj i zawilość sprawy, w szczególności tryb i czas prowadzenia sprawy, obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów, o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności. W ocenie Sądu nakład pracy pełnomocnika pozwanego w niniejszej sprawie, brak zawilości sprawy i nieskomplikowany charakter sprawy nie wymagający przeprowadzenia obszernego postępowania dowodowego nie uzasadniają przyznania wynagrodzenia w wyższego niż stawka minimalna. Pełnomocnik pozwanego złożył odpowiedź na pozew, pismo odnoszące się do cofnięcia pozwu, a także złożył zażalenie na postanowienie w przedmiocie umorzenia, które zostało uwzględnione w trybie art. 395 § 2 kpc. Nadto, trzykrotnie stawił się na terminie rozprawy. Zwrócić należy uwagę, iż powód w zasadzie podzielił argumentację pozwanego przedstawioną w odpowiedzi na pozew, czego skutkiem było cofnięcie pozwu, a zatem w przedmiotowej sprawie nie było konieczności prowadzenia zaciętego sporu i podnoszenia dodatkowej argumentacji.